



شنبه‌های
چالشی روزنامه صبا؛
تربیتی آزاد برای اهالی
فرهنگ و هنر

اقتصاد سینما با تسهیم عواید متحول می‌شود؟

از سمفا تا تسهیم عواید؛ هفت سال انتظار برای اجرای یک وعده قدیمی

وی ادامه داد: چهار شرکت هستند که تقریباً خصوصی‌اند و بلیت فروشی را انجام می‌دهند. غیر از یکی دو مورد، مثل گیشه هفت که متعلق به حوزه هنری است و آی‌تیکت که متعلق به مؤسسه سینماشهر است، ایران‌تیکت که بخش خصوصی بوده و سینما تیکت هم از مجموعه‌های فعال این حوزه هستند، در این چرخه حضور دارند.

این تهیه‌کننده افزود: به نظر من سازمان سینمایی نقش مستقیمی در این بخش ندارد. فرض کنید امروز فروش سینما دو میلیارد تومان باشد. این مبلغ اگر از چند پلتفرم مختلف آمده باشد، هر کدام سهم خود را دارند و موظف‌اند از ساعت چهار بعد از ظهر همان روز، تقسیم پول را انجام دهند. سینما دار کیف پول خودش را دارد و دفتر پخش هم کیف پول خودش را دارد و سهم هر کدام مستقیم به حسابشان واریز می‌شود.

اسماعیلی با اشاره به اهمیت سرعت گردش مالی در سینما، خاطرنشان کرد: این اتفاق بسیار خوبی است. همیشه تهیه‌کنندگان پیگیر بودند که چنین اتفاقی بیفتد، چون واقعاً پول وقتی سریع‌تر به دست تهیه‌کننده برسد، وارد چرخه تولید می‌شود. در صورتی که پیش از این ممکن بود پول ابتدا در پلتفرم فروش بلیت بماند و طول بکشد تا به سینما دار برسد. بعد سینما دار با تأخیر به دفتر پخش پرداخت کند و دفتر پخش هم بعد از مدتی پول را به تهیه‌کننده برساند. این عوامل بین راه باعث می‌شد پول دیرتر به دست صاحب اصلی اثر برسد.

اسماعیلی تأکید کرد: الان این اتفاق افتاده که پول سریع‌تر به دست صاحب اثر می‌رسد و این موضوع اهمیت زیادی دارد. مخصوصاً امروز که ارزش پول بسیار مهم است. اینکه این مبلغ به جای یک هفته، سریع‌تر در اختیار تهیه‌کننده قرار بگیرد، می‌تواند به ادامه فعالیت تولیدی کمک کند.

اسماعیلی در ادامه درباره اینکه آیا اجرای چنین سامانه‌ای از ابتدا مطالبه سینما داران و فعالان صنف بوده است یا نه، گفت: اوایل اعتقاد ما این بود که این موضوع باید کاملاً در بخش خصوصی باشد. درست است که ساخت و ایجاد این سامانه با پشتوانه دولت انجام شده، اما در عمل باید در اختیار بخش خصوصی قرار بگیرد. البته درخواست ما این است که این سامانه زیر نظر شورای صنفی قرار بگیرد. به نظر من دولت باید نقش نظارتی خودش را داشته باشد؛ یعنی اگر تخلف یا مشکلی اتفاق افتاد، بتواند ورود و رسیدگی کند، اما کار اجرایی بهتر است در اختیار خود صنف باشد. چرا که خود صنف می‌تواند خیلی بهتر این مسائل را مدیریت کند. همان‌طور که پیش از این، تقسیم پول از طریق خود سینما داران، شورای صنفی نمایش و کانون پخش انجام می‌شد و آنها بر روند پرداخت‌ها نظارت داشتند.

وی توضیح داد: اگر یک سینما دار پرداخت را با تأخیر انجام می‌داد، پخش کننده می‌توانست موضوع را از طریق شورای صنفی پیگیری کند. حتی در مواردی، شورای صنفی می‌توانست جلوی فروش بلیت آن مجموعه را بگیرد تا مشکل برطرف شود. البته در سال‌های اخیر و با شکل‌گیری پردیس‌های جدید، این مسائل کمتر شده بود و بسیاری از سینما داران خوش حساب‌تر شده بودند، اما همچنان گاهی پول با تأخیر به دست تهیه‌کننده می‌رسید.

اسماعیلی در پاسخ به این پرسش که آیا اجرای این سامانه می‌تواند به شفافیت مالی در سینما

موضوع باعث می‌شد تهیه‌کننده و پخش کننده برای دریافت مطالبات خود پیگیری کنند.

وی افزود: تعداد محدودی از سینماها بودند که شاید پول را دیرتر پرداخت می‌کردند و همین باعث می‌شد یک مقداری تهیه‌کننده و پخش کننده پیگیر آن مسئله باشند، اما الان به نظر من این اتفاق افتاده و همه چیز بسیار شفاف شده است. فکر می‌کنم پول ظرف چند ساعت پس از فروشی که سینما دار، به شکل دقیق تقسیم می‌شود و صبح به حساب دفتر پخش وارد می‌شود. دفتر پخش هم موظف است اگر هزینه‌ای دارد، آن را بردارد و پول را سریع به صاحب اثر برگرداند.

این تهیه‌کننده درباره رونمایی اخیر از سامانه تسهیم عواید فروش سینماها و اینکه آیا این طرح اتفاقی جدید است یا قابلیتی از پیش تعریف شده در سمفا، توضیح داد: «این قابلیت از ابتدا در سمفا پیش‌بینی شده بود، اما چون اتفاق نیفتاده بود، درباره آن صحبت نمی‌شد. یعنی اسما قرار بود این اتفاق بیفتد، اما اجرای آن عملی نشده بود.

اسماعیلی ادامه داد: از هفته گذشته، فکر می‌کنم از سه شنبه یا چهارشنبه بود که چهار پلتفرمی که به اصطلاح بلیت فروشی می‌کنند، موظف شدند فروش فیلم‌ها را تقسیم کنند و به همین مناسبت این رونمایی برگزار شد.

وی درباره طولانی شدن روند اجرای این بخش از سمفا نیز اظهار کرد: اینکه چرا این قابلیت که سال‌ها وجود داشت، دیر اجرایی شد، به این دلیل بود که زیرساخت‌های آن باید آماده می‌شد. کار ساده‌ای نبود؛ باید مشخص می‌شد چه فیلم‌هایی در چرخه قرار می‌گیرند، هر فیلم متعلق به کدام دفتر پخش است و دانه‌کی که قرار است این عملیات را انجام دهد، چگونه باید با سامانه هماهنگ شود. این هماهنگی‌ها به زمان نیاز داشت. خوشبختانه به این مرحله رسیدند و به نظر من اتفاق خوبی است. به نظر من تأخیر را نباید محور قرار داد؛ باید اصل اتفاقی که افتاده را به فال نیک گرفت.

اسماعیلی درباره این پرسش که آیا ورود سازمان سینمایی به موضوع رابطه مالی میان سینما دار و پخش کننده، دخالت در امور صنفی محسوب می‌شود یا نه، گفت: این موضوع ارتباط مستقیمی با سازمان سینمایی ندارد. شما یک سازمان مثل سمفا دارید که از ابتدا راه‌اندازی شده و مثلاً زیر نظر مؤسسه سینماشهر است، اما فروش بلیت را خود سازمان سینمایی یا مؤسسه سینماشهر انجام نمی‌دهند.

رونمایی دوباره از سامانه تسهیم عواید فروش سینماها، بار دیگر موضوع شفافیت مالی و سازوکار گردش درآمد در سینمای ایران را به یکی از

مباحث روز این حوزه تبدیل کرده است؛ سامانه‌ای که اگرچه اجرای بخش تازه‌ای از آن این روزها مورد توجه قرار گرفته، اما ریشه‌های آن به سال‌های گذشته و شکل‌گیری «سمفا» بازمی‌گردد. در سال‌های اخیر، مسائلی چون نحوه تسویه حساب با صاحبان آثار، سرعت بازگشت سرمایه به چرخه تولید، نقش صنوف و دولت در مدیریت اقتصاد سینما و همچنین چالش‌های زیرساختی سالن‌های نمایش، همواره از جمله موضوعات مورد بحث میان اهالی سینما بوده است.

سمیرا جعفری
گزارش



سینما، نگاهی به ابعاد مختلف این موضوع و جایگاه آن در اقتصاد امروز سینمای ایران دارد.



حبیب اسماعیلی، بازیگر و تهیه‌کننده پیشکسوت سینما؛

قابلیتی که در سمفا وجود داشت اما اجرایی نشده بود

حبیب اسماعیلی، بازیگر، تهیه‌کننده و پخش کننده با سابقه سینمای ایران که سال‌ها در حلقه تولید، پخش و اکران فیلم‌ها فعالیت داشته است، معتقد است سامانه تسهیم عواید فروش سینماها می‌تواند گامی مهم در مسیر شفافیت اقتصادی سینما باشد. او در گفت‌وگو با روزنامه «صبا» ضمن اشاره به روند شکل‌گیری این طرح، تأکید می‌کند که بازگشت سریع‌تر درآمدها به چرخه تولید، می‌تواند به رونق دوباره اقتصاد سینما کمک کند.

حبیب اسماعیلی با اشاره به اجرای سامانه تسهیم عواید فروش سینماها، این اقدام را گامی مثبت در مسیر شفافیت مالی سینما دانست و گفت: پیش از اجرای این سامانه، سهم سینما دار و دفتر پخش به صورت ۵۵٪ و ۴۵٪ تقسیم می‌شد، اما در برخی مقاطع، به‌ویژه در شرایط بحرانی جامعه، گاهی حساب و کتاب‌ها با تأخیر انجام می‌شد و همین

حسین انتظامی در کتاب «پرگار» با اشاره به شرایط پیش از راه‌اندازی سامانه مدیریت فروش و اکران فیلم (سمفا) نوشته است: «در اولین هفته‌های تصدی سازمان سینمایی، فروش هفته گذشته سینمای ایران را جویا شدم. مؤسسه سینماشهر یک عدد اعلام کرد، انجمن سینما داران عدد دیگر و اداره کل نظارت بر نمایش فیلم، عددی دیگر.» او در ادامه تأکید می‌کند: «در آن زمان اطلاعات «یکپارچه» و «سراسری» و اطلاعات «برخط» از وضعیت فروش سینما وجود نداشت، دو سامانه مستقل از همدیگر (فروش برخط و فروش گیشه) وجود داشتند که برای آمار نهایی، باید جمع می‌شدند.» انتظامی همچنین در بخش دیگری از کتاب «پرگار» آورده است: «با پیگیری‌های صورت گرفته، سمفا متولد شد. سمفا تقریباً تمام مسائل یادشده را حل کرد و توانایی خود را در اجرای دقیق و سریع سیاست‌ها به اثبات رساند.» و «خود من بیش از ۳۰۰ ساعت برای تولد آن و رفع اشکالات وقت گذاشتم و در مسیر بالندگی آن، جلسات متعددی با تیم برنامه‌نویس، مدیران ذی‌ربط و صنوف سینمایی داشتم.»

هم‌زمان با اجرای این بخش از سامانه، دیدگاه‌های متفاوتی نیز درباره میزان تأثیر آن مطرح شده است؛ برخی آن را گامی در جهت تسریع و شفاف‌سازی فرآیندهای مالی سینما می‌دانند و برخی دیگر معتقدند چالش‌های اقتصاد سینما فراتر از نحوه تقسیم درآمد است و باید در کنار آن به مسائل زیرساختی، نقش دولت و مطالبات صنفی نیز توجه شود. «شنبه‌های چالشی» این هفته با مرور روایت ثبت‌شده حسین انتظامی در کتاب «پرگار» و گفت‌وگو با سه تن از فعالان و تحلیلگران